

MOONEYJEV SLU- ČAJ PRED NAJVIŠ- JO SODNIJO

Ukreda, da bo sodišče ugod-
no njegovemu apelu, da se
slučaj iznova odpre.

WASHINGTON, 12. nov. —
Najvišje sodišče Zed. držav je
nesl obljubil upoštevati pri-
loženje Tom Mooneyja za o-
dpuščanje iz državne jetnišnice
v Kaliforniji, kjer se nahaja od
1916, potem ko je bil spo-
doben krivim umora v zvezi z
bombom, ki se je pripetila v
San Franciscu tekom parade za
vojake pripravljenost.

Najvišje sodišče danes sicer
direktno dovolilo, da se slu-
čaj iznova odpre, toda pozvalo
ravnatelj jetnišnice v San
Franciscu, da v teku 40 dni po-
kaže, zakaj naj bi se te-
slo storilo. S tem je najvišje
sodišče slučaj teoretično spre-
jelo pod svoje pravosodje. Upa-
mo je torej, da bo Mooney ven-
je izvajal svoj boj za svo-
jost. Da je bil nedolžen zlo-
ved katerega je bil prvot-
no obsojen na smrt, potem pa
je predsednik Wilson pomilo-
val v dosmrtno ječo, je bilo že
mno dokazano.

Da je bil Upton Sinclair izvo-
djen za gubernerja v Kaliforniji,
bil apel na najvišje sodišče
potreben, kajti Sinclair je iz-
javil, da bi bila osvoboditev
Mooneyja njegov prvi uradni
kadar bi nastopil gubern-
jevo urad.

KAJTEV TISKOVNE SVO- BODE V AVSTRIJI.

BRUNAJ. — Ministrski svet je
vzel zakon o izdajanju listov.
Novim zakonu je za izdaja-
je listov, revij ali novinskih
listov, ki izhajajo vsaj
krat na mesec, potrebno po-
dobno dovoljenje. Dovoljenje bo
lahkaj varnostni ravnatelj
in zveznih dežel, na Dunaju pa
avstrijski predsednik.

Zakaj molk?

"Ameriška Domovina" je
vzelo zamolčala vso o prote-
stnega katerega so vročili odlični
znameniti, med katerimi sta
v Zagrebu nadškof Bauer in
kipar Meštrovič, proti
tatarskemu režimu v Beo-
gradu in policijskemu terorju v
Bosni. Vsi ameriški listi so
vzeli brzojavno poročilo "As-
sociated Press-a" iz Beograda,
kjer so ljudje v Jugoslaviji
povzeli povratek demokrati-
čne "Ameriške Domovine" pa ni
vzelo omenila. Zakaj molk? Ali
je to, da bi vaši čitatelji zve-
stali o notranjih razme-
nih v Jugoslaviji?

Mednarodno, po vsem blatenju in
nepoštenju proti Adamu in
Adamu, ki nočejo gledati na Ju-
goslavijo skozi režimska očala,
je malo nerodno priznati,
da je vse, kar je pisal Adam,
v resnici!

Plinski čeki

East Ohio Gas Co., ki je iz-
dal boj pred sodnijo za višje
cene, bo s 15. decem-
bra pričela odjemalcem vra-
čati denar, ki ga je prejela pre-
plačano cenem dobe, ko
je odjemalca čakala uradno odloči-
te. Okrog 232,000 odjemalcev
vznemirjenih skupno \$3,420,000
plačuje se, da bodo nekaj
pred božičem razposlani že-
le.

Ubegli bankir zajet po dveh letih v gozdu, kjer je živel kot samotar

Pravi, da je vesel, da je vse končano. Tožilo se mu je le po
družini.

CHICAGO, 12. nov. — Nicho-
las A. Schwall, bankir iz Will-
mette, ki je pred dvema leti ob
odkritju, da je pomeveril \$56,-
000, izginil brez sledu, je bil
včeraj od policije in zveznih a-
gentov najden in aretiran v ne-
kem gozdu blizu Conover, Wis.,
kjer je živel kot samotar. Ko
je bil priveden v ječo, je izjavil,
da je vesel, da je konec njego-
vemu samotarstvu. "Pripravljen
sem poravnati, kar sem zakri-
vil," je rekel. "Potem bo vse to
vsaj enkrat končano."

Pravi, da je tekom njegovega
samotarstva najbolj bolelo to,
ker ni upal pisati niti svoji dru-
žini.

"Šele zdaj sem zvedel, da je
moja žena brez sredstev. Imam
tudi tri otroke, katerih eden je
bil rojen po mojem begu in ga
sem sploh nisem videl. Če bi bil
imel družino s seboj, bi najraje
v vselej ostal v gozdu. Tam je
mir."

Ko je Schwall zbežal iz Wil-
mette, je kupil 40 akrov velik
gozd, za katerega je plačal \$200.
Sam si je zgradil kočjo iz hlo-
dov ter živel povečini od tega,
kar si je pridelal s svojimi ro-
kami. Pravi, da sploščka, je
šlo trda, potem pa se je priva-
dil in živel čisto udobno. Kdo
ga je izdal, ne ve, sumi pa ne-
ko žensko, kateri je pomagal
zgraditi kočjo v gozdu.

Postane žena moške- ga, ki plača \$12,000

WASHINGTON, 12. nov. —
Miss Gloria Roberts, stanujoča
na 1129 Connecticut Ave. v tem
mestu, je včeraj naznanila, da
je pripravljena poročiti vsakega
moškega srednjih let in primer-
nega značaja, ki ji je pripravl-
jen plačati \$12,000, katere rabi
da bo v stanu pomagati svoji
bolni materi. Dekle ima dobro
pozicijo kot stenografinja ter
zasluži letno \$2,400, ampak ker
so starši, ki so bili nekoč pre-
možni in so jo dobro vzgojili,
sedaj brez sredstev in ker se
je že precej zadolžila, se je pri-
pravljena žrtvovati onemu, ki ji
tako izplača toliko kot znaša
njena plača za pet let. Miss
Roberts ima več bratov in se-
ster, ki pa so vsi poročeni in ne
morejo pomagati materi. De-
kle pravi, da je dobra kuharica,
da ima skušnje v streženju bol-
nikov in da je zanimiva družab-
nica. Primernemu moškemu, ki
bi se prijavil, je pripravljena
predložiti najboljše reference
glede svojega značaja in pre-
teklosti.

MEHIKA ODREDILA A- RETACIJO PAPEŠKE- GA LEGATA

MEXICO CITY, 12. nov. —
Mehikanska vlada je danes na-
ročila policiji, da aretira pape-
škega delegata Floresa in škofa
Zarate, ki se sedaj nahajata v
Zed. državah, ako bi se vrn-
li v Mehiko. Oba sta obtožena
hujskanja k upor. Vlada pa
ni naperila nobenih obtožb proti
nadškofu Diazu niti proti du-
hovnikom, ki so ostali v Mehiki
in še naprej vršijo verska opra-
vila.

"Progresivne Slovenke"

Nocoj ob 7:30 uri se v Slov.
Nar. Domu, St. Clair Ave. vrši
seja organizacije "Progresivnih
Slovenek." Članice so vabljene,
da se je polnoštevilno udeležijo.

NAROČILO ZA 57 ELEK- TRIČNIH LOKOMOTIV

PHILADELPHIA, 12. nov. —
Pennsylvania železnica je naro-
čila 57 novih električnih loko-
motiv "streamline" tipa, katere
bo rabila za potniške brzovlake
med New Yorkom in Washing-
tonom. To je največje naročilo
za lokomotive, katero je kdaj
odredila kaka ameriška železni-
ca. Z delom na naročilu se bo
začelo takoj ter bo dogotavlje-
no še pred spomladjo. 18 loko-
motiv bo izdelala Pennsylvania
železnica v svojih delavnicah v
Altoni, Pa., naročilo za 25 lo-
komotiv dobi Baldwin Locomo-
tive Works v Eddystone, Pa.,
General Electric Co. v Erie, Pa.,
Westinghouse Electric Co. v Pitts-
burghu pa bo zgradila električ-
no opremo za 34 lokomotiv. De-
lovni čas vseh ljudi, ki bodo za-
posleni pri gradnji lokomotiv
in električne opreme, je prera-
čunjen na 4,200,000 ur. Nove
lokomotive bodo iz samega je-
kla, dolge bodo po 79 čevljev in
pol in vsaka bo tehtala 460,000
funtov.

Avtomobilska nesre- ča v naselbini

Izmed drugih 12 avtomobil-
skih nesreč, ki so se dogodile v
Clevelandu in okolici tekom so-
bote večer in nedelje, je šteta
tudi velika nesreča, ki je zadela
družino Sabljak izmed naših
bližnjih bratov Hrvatov, v ne-
deljo zvečer nekaj minut po o-
smi uri, ko je divjal deževni in
snežni vihar. Nesreča se je pri-
petila na St. Clair Ave. pri "sa-
fety zone", predno se zavoji na
E. 55 St. Sam lastnik in voznik
avtomobila pripoveduje sledeče:

"Bilo je nekako osem ura, ko
smo se poslovali pri družini Ste-
ve Markolia na Shaffner Ave.
Ta večer so imeli v imenovanu
družini sinčka, ki je bil pri bir-
mi v cerkvi sv. Vida, kamor
družina pripada. Moj prijatelj
Mr. Pintarič, stanujoč na E. 40
cesti, je bil Markolijevemu fan-
tiču za botra. Ker ni imel svoje-
ga avtomobila, sem ga iz prijaz-
nosti pripeljal iz E. 40 ceste k
Markolijevim. Ko je on odšel v
cerkev, sem hotel peljati njego-
ve otroke (4 po številu) nazaj k
Pintaričevim. Vse je bilo O. K.,
meni se je pridružila tudi moja
soproga, akoravno smo ji pri-
govarjali, da naj ne gre z nami,
ker jo bom nazaj gredle vzel se-
boj, da se odpeljemo v Notting-
ham v naše stanovanje. Sopro-
ga je pa le želela, da spremi o-
troke nazaj v hišo Pintaričevim.
K temu so se ponudile še tri dru-
ge mlade osebe, da nas spremijo
na E. 40 St. Tako nas je bilo po
številu 9, največ otroci. Moja
soproga je sedela z menoj ob
strani, sama sva sedela spredaj.
Bil sem popolnoma trezen, nič
drugega nisem pil v vsem času
poprej kot dva kozarca piva. Ko
smo privozili blizu Safety zone
na E. 55th St., sem se držal bolj
notranje strani St. Clair Ave.
in sem hotel zaviti malo na des-
no, da se izognem "safety zone",
ko je mimo mene pridrvel neki
avtomobilist in glasno zatrobil,
da je vsakega strasel njegov
rog. Takrat sem bil kakšnih 15
čevljev od železnih drogov, vo-

(Dalje na 2. str.)

Smithovi "svobodnja- ki" za boj proti ra- dikalizmu

"Ameriška liga svobode" je
pričela kampanjo proti
"levičarskim" smernicam
Rooseveltove administra-
cije.

WASHINGTON, 12. nov. —
"Ameriška liga svobode", kot
se imenuje organizacija demo-
kratskih in republikanskih re-
akcionarjev, katerim stoji na
čelu Alfred E. Smith, je danes
pričela s svojo zakasnelo kam-
panjo za pridobitev milijon čla-
nov in za boj proti radikalizmu
v vseh oblikah. Smithovi svo-
bodnjaki so dobro založeni z de-
narjem ter so odprto naznanili,
da bodo v Washingtonu usta-
novili lobijski urad, skozi kate-
rega bodo izvajali pritisk na
kongres proti vsem "levičar-
skim" zakonom, ki jih bo pre-
dlagala Rooseveltova adminis-
tracija.

Mr. Charles H. Sabin, žena
znanega new-yorskega bankirja,
ki je pred dvema leti stopila iz
republikanske eksekutive ter vo-
dila agitacijo med ženstvom za
odpravo prohibicije, je prevzela
kampanjo za pridobitev žentstva
v "Ligo svobode." Danes je na-
padla republikansko stranko,
češ, da se je izkazala na bojaz-
ljivo in nesposobno, potem pa je
lopnila po "levičarskih" smerni-
cah Rooseveltove administraci-
je, o katerih je rekla, da ustvar-
jajo silno birokracijo ter ogro-
žajo dom, varnost prihrankov in
ekonomsko sigurnost ameriške-
ga ljudstva.

Mrs. Sabin je izjavila, da je
pred dvema leti pomagala k iz-
volitvi Roosevelta in da "Liga
svobode" ni naperjena proti ad-
ministraciji, pač pa le zahteva,
da se predsednik drži platforme,
na kateri je bil izvoljen in da
opusti "radikalne eksperi-
mente," o katerih ni nič govoril,
ko je bil kandidat za predsedni-
ka. Zanimala je tudi, da name-
rava "Liga

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV P.T.G. & PUBL. CO.
6231 St. Clair Ave. HEnderson 5811
Issued Every Day Except Sundays and Holidays

VATRO J. GRILL, Editor
Po ramašalcu v Clevelandu, za celo leto \$5.50
Po 6 mesecev \$3.00; za 3 mesece \$1.50
Po pošti v Clevelandu za celo leto \$6.00
Po 6 mesecev \$3.25; za 3 mesece \$1.60
Za Zedinjene države in Kanado za celo leto \$4.50
Za 6 mesecev \$2.50; za 3 mesece \$1.25
Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države
za 6 mesecev \$4.00; za celo leto \$8.00;

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at
the Post-Office at Cleveland, Ohio, Under the
Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

DOGODKI V AVSTRIJI

V napetem in vznemirjenem ozračju zadnjih tednov, ko se je koncentrirala vsa mednarodna pozornost na marsejsko katastrofo in njene posledice, so stopila druga politična vprašanja bolj v ozadje, celo taka, ki so stala sicer po pravici v središču političnega zanimanja. Sem spada predvsem avstrijsko vprašanje, ki je tudi po začasni ženevski rešitvi ostalo odprto.

Medtem se v Avstriji marsikaj dogaja, kar je vredno velike pozornosti vseh, ki se zavedajo važnosti problema avstrijske neodvisnosti za red in mir v Evropi. So to na videz notranjepolitična trenja, toda že zdaj se lahko vsaj približno spozna, da ne bodo brez učinka in posledic za avstrijsko zunanjepolitično orientacijo in za bodoče mednarodno razmerje avstrijske republike.

Razpust krščanskosocialne stranke se je nedavno tudi formalno izvršil. S tem se je izpolnila totaliteta po Hitlerjevem vzorcu. Za politično udejstvovanje je priznana edina, vsedržavna organizacija: domovinska fronta.

Pokojni Dollfuss, ustanovitelj te fronte, si jo je zamislil kot nekako razširjeno krščanskosocialno stranko, ki je bila v njegovem času številčno in organizacijsko preslaba za monopolizacijo avstrijske politike. Starhembergov danes gospodinja "Heimwehr" je stala s početka izven domovinske fronte, pozneje se ji je pridružila z raznimi pridržki in kot samostojna skupina, šele po uspelem udaru na marksiste se je z njo ožje spojila, ker se je čutila dovolj močno, da uveljavi v njej vse svoje zahteve.

Nepogrešljivost hajmverovskih obojenih formacij v takratnih nesigurnih časih, je prisilila Dollfussa k marsikateri koncesiji, toda bil je dovolj močna politična osebnost, da je tudi napram Starhembergu obvladal situacijo in obdržal vodstvo trdno v svojih rokah.

Dollfussov naslednik Schuschnigg očitno nima tako močne avtoritete, kakor pokojni kancelar, ni tako vzrastel s stranko in je zato naravno, da je v tekmi s Starhembergom podlegel. Ne sicer, ko je šlo za kancelarstvo, pač pa v okviru domovinske fronte.

Borba za zadnjo postojanko izločene demokracije, za obstoj krščanskosocialne stranke je končala s popolno Starhembergovo zmago. Ni bila lahka, akoravno je javnost o nji le malo izvedela. Ostanki stare Luegerjeve garde so se s Kunschakom na čelu trudili, da rešijo, kar se rešiti da, vendar je vsakemu uporu sledil takoj brezobziren Starhembergov protudarec in že danes se lahko reče, da so predstavniki starejšega demokratskega krila uvrščeni med politične mrtvece. Schuschnigg sam je, kakor izgleda, igral precej pasivno vlogo in se končno podredil vodstvu kneza Starhemberga. Le tako si je mogoče tolmačiti njegovo zaobljubo na zboru v Klosterneuburgu, ko je pozval zborovalce, da z njim vred prispežejo zvestobo voditelju domovinske in obrambne fronte, torej Starhembergu.

Starhemberg ne dopušča dvoma, da vodi in odloča v politiki samo on. Za ge-

(Dalje v 6. koloni)

UREDNIKOVA POŠTA

Po volitvah

Collinwood, Ohio

Socializem je v pravem, ker se naslanja na znanstvo in širi delavsko literaturo v istem smislu. Ameriški volilci z našimi vred so na volilni dan ponovno pokazali, da se ves cvetoči humbug, katerega producira sedanji sistem, še nadalje obdrži. Pred volitvami se volilci še nekoliko zavedajo, da ni vse prav, ali na volilni dan jih pa objame neka bojazen in ta bojazen je mati nevednosti, nevednost pa je mati gorja in revščine. To velja zlasti za delavce v mestih in na kmetijah, ker med njimi je največ bojazljivcev in zato tudi največ revežev. To nam dokazuje, da sta si bojazen in nevednost v sorodstvu — eno drugo podpira in rezultat je, da delavcem preti večna mizerija, pomanjkanje in domači prepri. Izgleda, kot da bi se zarotili, da nečej poznati nobenega napredka, zato pa še vedno pripisujejo vse svoje nesreče, pomanjkanje, bolezen, itd. Bogu ali pa hudiču. Njima prepuščajo vse in čakajo za vsako pomoč od zgoraj, da jim bo neka bajna sila pomagala. V tej veri živijo in umrejo, svoje otroke tako vzgajajo in jim lažejo, da je res neki Miklavž, ki prinaša darove, tako da še otroci polagajo svoje misli in veselje v misterioznega starčarja z belo brado in polno košaro daril na hrbtu. Sedanjí čas nam daje misliti, da še vedno živi na milijone odraščalnih, ki v svoji naivni veri niso

nič boljši in ti ljudje nimajo vere v samostojnost, v lastno silo in lastne zmožnosti. Zanašajo se še vedno na druge, da jih bodo drugi rešili te gospodarske katastrofe, ki je danes pred durmi. Zanašajo se na pomoč, ki naj pride sama od drugod. Ti priprosti in nevedni ljudje prav radi zvesto poslušajo krive preroke, ki jim neprestano govore o obljubljeni deveti deželi, v kateri bo sreča za delavce doma. Ta srečna dežela je baje polna zlata, medu, mleka in pečenih pišk. Zadostna armada teh strahopetnih in nezavednih volilcev danes vzdržuje na površju krivični in nečloveški kapitalistični sistem, sistem, ki producira vojne, hinavščino, lakoto in pomanjkanje, priidni delavci, ki vse producira so pa obsojeni v prezgodnjo smrt. Kdor si domišljava, da je ta kruti sistem popolnoma izpopolnjen, ta ga tudi zagovarja, ker je uverjen, da se ne da izboljšati. Je pa tudi armada hinavskih parazitov, ki si domišljavajo, da so delavcem v prid in se dobro zavedajo tega nečloveškega ravnanja. Ti ljudje so mašinerija humbuga in sploh povzročitelji vsega človeškega zločinstva, ki se bo godilo, dokler se ne bo delavec sam osvobodil in si ustvaril človeško družbo, kakor jo v resnici človeško bitje zahteva.

Pozdrav vsem tistim delavcem, ki so vodili za manjšinsko stranko, čeprav poraženi za svoje pravice, ostanemo pa le zvesti borci v razrednem boju.

A. Skapin.

St. Clair Rifle and Hunting Club

(Piše A. N.)

Pred prošlo nedeljo smo zaključili sezono na letne golobe. 20. novembra pa pričemo streljati v dvorani na Waterloo Rd., ob 8. uri zvečer. Za lovce, kateri ste namenjeni iti na srnjake, je dobro, da pridejo nekoliko k večeranju, kajti srnjak ne pade od strahu kot to mislijo nekateri — treba je imeti lahko roko in bistro oko.

15. novembra je tukaj, zajci so zreli, lovci pa veseli. Uboga zajčja para, koliko prijateljev imaš — več kot preveč. No, pa kaj se hoče, tudi jaz sem se moral vdati usodi v svetovni vojni, in da si sem bil še mlad, sem moral dnevno gledati in požirati smrten strah in vendar sem prinesel zdravo kožo v Ameriko.

V soboto, 17. novembra, bom napravil ofenzivo na Goodhold farmi, drugače povedano "brakado". Vsi lovci, bodite na mestu ob 6 uri zjutraj pri lovski koči. Kdor bo pozna, bo črtan iz brakade. Ob 12. uri bo naš pred sednik napel vse svoje mišice ter tako močno zatrobil na rog, da bo slišati v Pennsylvaniji — če bo kateri naš lovec tam, bo gotovo slišal in bo sline požiral, kajti mi bomo imeli pripravljen golaž, ki ga bo pripravila Mrs. Urankar tako okusno, da boste prste lizali. Vsak naj prinese posodo, krožnik s seboj.

Imamo tudi določene kazni, ki so bile sprejete na seji. Kdor bo zgrešil zajca (dvakrat enega in istega), dobi 25 po zadnjici. Nobeden ne sme nabiti puške, predno se razidemo ali postavimo po hosti. Huda kazen zadene ako kateri prinese nabito puško v kočjo ali v skupino sočlanov. Puška mora biti ne samo prazna, pač pa tudi prelomljena, tako da se vidi skozi cev. Kadar staviš naboje v puško, jo drži

proti tlom. Ne streljaj vsak mi gljaj v hosti, prepričaj se, kaj mi glja, potem sproži. Kadar psi gonijo, ne bodi vznemirjen, stoj na svojem štantu ter ne skakljaj sem in tja, da ne priletiš pod strel svojega solovca. Po končani brakadi se bo zajce razdelilo po dva na osebo, če jih bo premalo, jih bomo pa sekali kot piruho. In ne pozabite pripeljati vse lovske pse s seboj.

Kdo naših članov bo prodal največ vstopnic za srnjakovo večerjo, ki jo pripravi naš klub 30. decembra. Vstopnice se prodajajo po \$1.00 in grede hitro med naše stalne posetnike, kajti znano jim je kakšno postrežbo jim nudi St. Clair Rifle and Hunting Club. Nekateri naši člani so jih prodali že po 20. — Kdo bo dobil prvo nagrado?

Izid streljanja 4. novembra:

Turšič	21
Penosa V.	20
Stampfel	20
Sinkovec	19
Urankar J.	19
Pirnat	17
Antonin	17
Sietz	16
Kushlan	16
Mihelich	15
Peterka	12
Urankar M.	11
Ravnikar	10
Kosec	10
Gorjanc	10

ANEKDOTA

Adela Sandročkova je nekoč vprašala svojega igralško tovarišico Ilko Gruningovo s tihim glasom: "Povejte mi draga, kako se moram našminkati, da bom napravljala na odru vtis stare ženske?" Gruningova ji je odvrnila prav tako diskretno: — "Dragica, otrite si z lica nekoliko pudra, pa bo vse v redu!"

AVTOMOBILSKA NESREČA V NASELBINI

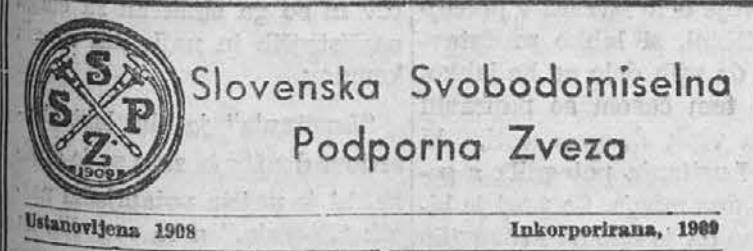
(Dalje iz 1. str.)

zile nisem čez 15 milj hitrosti na uro, toda cesta je bila kakor namazana, nekaj snega, nekaj mokrega blata in olja in je avtomobil zdrknil v one železne drogove. Moja soproga je sedela z menoj po strani, tako da je gledala nazaj na otroke in se z njimi razgovarjala.

Sunek v železne drogove jo je vrغل v sprednje okno z glavo in životom, tako, da se je pobila in porezala ob razbito steklo tako usodno, da je zgubila zavest in govorico. Ostali člani naše družbe niso bili poškodovani razven 16-letne Pintaričeve hčerke, ki se je pobila na nosu in eden njenih bratčev se je pobil nekaj na nogi. Vsi ti so ušli z malimi poškodbami in brez nevarnosti. Sam sem dobil poškodbe na telesu, ker se je zlomilo krmilno kolo, ter sem s prsi zadel v kolesni drog.

"Zastoj sem prosil mimo vozeče avtomobiliste, da bi mi kateri pomagal ženo pobrati in odpeljati v najbližjo bolnico. Šele potem, ko jih je mnogo odvozilo mimo, ne zmenec se za moje prošnje, se je ustavil vendar neki črnec in mi je pomagal ženo naložiti na njegov avtomobil in jo je odpeljal v dr. Waltherjevo bolnišnico. Tam so preiskovali stanje soproge dve ure in jo potem poslali v Lutheran bolnišnico na Franklin Ave., trdeč da ni nevarno poškodovana. Ob eni uri popolnoči je preminula."

Nadalje pripoveduje Mr. Sabljak, da sta bila on in ona popolne na društvenih sejah. On je blaginjak nekega slovaškega podporn

Slovenska Svobodomiselna Podporna Zveza

Ustanovljena 1908

Inkorporirana, 1909

GLAVNI URAD: 255 WEST 103rd STREET, CHICAGO, ILLINOIS
Telefon: — PULLMAN 9665

UPRAVNI ODBOR:

Vatro J. Grill, predsednik, 6231 St. Clair Avenue, Cleveland, O.
John Kvarlich, I. podpredsednik, Bridgeville, Penna.
Eduard Lisch, II. podpredsednik, 6231 St. Clair Avenue, Cleveland, O.
William Rus, tajnik, 255 West 103rd Street, Chicago, Ill.
Mike Kubel, blaginjak, 255 West 103rd St., Chicago, Ill.

NADZORNI ODBOR:

Mike Vrhovnik, predsednik, Huston, Penna.
William Candon, 1058 E. 72nd Street, Cleveland, Ohio.
Frank Laurich, 10 Linn Ave., So. Burgettstown, Penna.

FOROTNI ODBOR:

Anton Zaitz, predsednik, Box 924, Forest City, Penna.
Steve Mauser, 4439 Washington Street, Denver, Colo.
Vincent Pugel, 1623 South 58th St., West Allis, Wis.

GLAVNI ZDRAVNIK:
Dr. F. J. Arch, 618 Chesnut St. N. S. Pittsburgh, Penna.

UREADNO GLASILO:

"ENAKOPRAVNOST", 6231 St. Clair Avenue, Cleveland, O.
Vsa pisma in stvari, ki se nanašajo na organizacijo, se naj pošilja na naslov tajnika, denar za Zvezo pa na ime in naslov blaginjaka. Priporočila glede postopkov upravnega odseka se naj naslavlja na predsednika nadzornega odseka. Priporočila sporne vsebine pa na predsednika porotnega odseka. Svari ti, ki se uredništva in upravnistva uradnega glasila, se naj pošilja naravnost na naslov "ENAKOPRAVNOST", 6231 St. Clair Avenue, Cleveland, Ohio.

ŽENA IN DOM

O kateri ženi pravimo, da je srečna

"Ko bi imela prav dosti denarja, pa bi rekla, da sem srečna." Tako je vzklila ženska. Po navadi kar tako tja v tri dni, ne da bi kaj pomislila.

Denar je lepa reč in je seveda tudi potreben, če hoče človek lagodno in brez skrbi živeti. Imeti vse, kar mu srce poželi.

Denar lahko tudi marsikaj izvede, in če ga je v hiši na predo, se tudi zakon ne skrha ob nakdanji borbi za potrebne reči, za dobro hrano, za toplo stanovanje, ali za primerno obleko. Denar je važen pogoj za lagodno, ker pomaga preko raznih ovir in težav, ki se pojavijo v zakonu. Z denarjem si lahko privoščimo marsikatero veselje in iz tega veselja lahko spamo moč tudi za razne druge potrebe.

Toda prava sreča ne tiči v teh rečeh. Žena je lahko srečna na čisto drugačen način. Žena je lahko srečna v svojem stanovanju, da bi druge osrečevala. Če stremi za tem, da bi bilo vse okoli nje srečno in lagodno. Če se trudi, da bi v njeni bližini razvedril oddehnil od življenjskih tegob in težav, in njeni družbi vse svoje veselje, če ima otroke, ki so pridni, in pametni, ki se telesno razvijajo, da bi delali veselo, njej in očetu. Žena, ki si vse tako lepo prizadeva, da bi jo možu prizanaša z denarjem, pa bi rekla, da je srečna.

narnimi žrtvami, če vidi, da je mož rad doma, če je zadovoljen s tem, kar mu skuha in kakor mu vodi gospodinjstvo.

Sreča torej ne tiči v zunanjih rečeh, ampak v notranjem zadovoljstvu, v zavesti, da je vse v hiši veselo, zadovoljno in srečno in da žive vsi domači v vzajemni složnosti.

Grde ženske

Dokler bo svet stal, tako dolgo bodo tudi ženske, ki jih je narava prikrajšala, katerim je stala ob zibelni hudobna vila, ki jim ni hotela izpolniti največje želje: da bi bile lepe.

Ali po morajo biti nelepe ženske grde? Ali morajo iz njih postati nesrečna bitja, ki se zavedajo svojih napak in se zato vedno plašno in boječe tišče v ozadju?

Ko bi jele matere takšnih hčera dovolj za časa zavestno delovati proti tej usodi, bi bilo te tako imenovane grdosti pri ženskah zmeraj manj ali bi pa vsaj grdost več ne pomenila nesreče.

Iz grdih žensk lahko postanejo mikavne ženske, ko bi jim kdo vzbudil razne darovitosti, ki jih podari narava skoraj vselej v odškodnino za razne telesne hibe. V vsaki ženski tiče najrazličnejši lastnosti, samo razviti jih je treba. Nikoli se ni bilo dobe, ko bi se bila ženska tako lahko naredila mikavno kakor dandanes. Zakaj dandanašnji ni več nobenega določenega tipa kakor na primer za Goethejevih časov, ko je moda nje-govo ubogo sestro Kornelijo prisilila, da se je morala gladko česati nad čelom, ki je bilo za te-

danje pojme o lepoti že tako veliko previsoko.

Dandanes bi ji frizer svetoval, naj si da napravi frizuro, kakršno ima pony, in zadeva bi bila rešena. Se zadnja leta prejšnjega stoletja so veljala za lepoto čisto določena pravila. Danes ta dan si skoraj vsaka ženska lahko izbere čisto svoj tip in lahko ta tip kultivira tako, da bo na svoj način popolna, to je, da bo lepa.

Grda ženska ima lahko različne druge lastnosti, ona je lahko očarujoča ima temperament ali pa je sportnega duha, kakor je sploh sport pravi blagoslov za "grde" in za lepe ženske. Grda ženska s sportno stremirano lepo figuro se dandanes lahko kosa z vsako lepo žensko. Ona ima gibčne ude, nekaj sigurnega v vsem svojem nastopu in po navadi tudi veliko tovarniškega duha, kratkomočno, večina sportnic je tako prikupnih, da se večina moških pač ne bo dosti zmenila za to, ali so lepe ali grde.

So pa tudi ženske, katerim je narava posebno skopo merila svoje darove in katerim tudi najspretnejši lepotni specialist ne more dosti pomagati. Pa še tem nikakor ni treba obupovati. Samo po sebi se ume, da bi se morale takšne ženske prav posebno negovati: negovana grda ženska napravi se vedno stokrat prijetnejši dojem kakor negovana lepa ženska. Mimo tega je dandanes že na najrazličnejše načine mogoče odpraviti najhujše napake z operacijo. In razen te vnanje kozmetike je še druga—in to je notranja.

Grde ženske naj bi si poizkušale izpred vsega drugega pridobiti eno: samozavest. Z brzdanjem in z duhovno vzgojo in pa s tem, da spoznajo svoje napake in svoje sposobnosti, morajo gledati, da dosežejo tisto harmonijo, ki na ljudi tako mogočno deluje, mogočnejše kakor vnanja lepota, ki se kaže v razkroju in nečimurnosti.

Grde ženske naj bi kultivirale svoj glas. Nekaj čudnega je, kako upliva lep, mehak glas na druge ljudi. Pazile naj bi na svoje kretnje, ki bi ne smele biti prisiljene, ampak ljubke. Za to je pa treba dosti samovzgoje, dokler ne preide to človeku v drugo naravo, zakaj v naravo mora preiti, sicer dela mučen dojem.

Pred vsem pa bi se morale ogibati vsega, kar je preveč vidno. Skromnost, ljubeznivost in drobota lahko zakrijejo najgrši nos in bodo trajno zmeraj mogočnejše delovale kakor čeden deklič, ki hoče vse prekričati.

Izgovoriti ti odrešilno besedo

Kdo izmed vas še ni preživel minute, ko se je mahoma zavedel, da z dobro besedo lahko odvrne preprič? Da z dobro besedo lahko pomiri nasprotnika, da ne bo izrekel besede, ki bi jo bilo težko pozabiti. Gotovo je že vsaka izmed vas doživela tak trenutek. Tesnoba vas obide in zmerom bolj nestrno čakate, da bi vaš nasprotnik rekel odrešilno besedo. Živci so do skraj-

nosti napeti, razburjenje narašča, zdaj bo nasprotnik izgubil vso oblast nad seboj. Razburjenje dela človeka krivičnega! Zaradi tega se dejstva pačijo, in zagrenjenost še bolj narašča.

To lahko preprečite z ljubečo, dobro, pojasnilno besedo — izgovorjeno o pravem času. Ta beseda lahko napravi čudeže in je včasih odločilna za vso usodo. "Izgovorijo jo ti!" Ne čakaj na druge, temveč jim pridi naproti. Časih je prav hudo. Vse v vas se upira temu. Ponos vam ne da, da bi bili vi tista, ki bi odnehala. Težko se je premagati, kadar se čuti človek osebno zadržan. Toda—to premagovanje je lažje od tednov ali celo mesecev molka in duševnega razjeda. Po vsakem prepričanju izgubi ljubezen nekaj mesecev molka in duševnega razjeda. Po vsakem prepričanju izgubi ljubezen nekaj svoje lepote! In morda bi bilo nekega dne prepozno. Zmerom misli na to, da je moči vsako krivdo, vsako čustvo, vsako človeško dejanje presoditi in odpuščati! In nasprotnik ti bo v dnu duše zmerom hvaležen za tako odrešilno besedo. Tvoja vrednost bo zrastle v njegovih očeh in z večjo vneto se bo skušal poboljšati!

Kako si ženske v domovini izumljajo poklice

Njihova globoko vkoreninjena življenjska volja, njihova odločnost in iznajdljivost je dala ženskam dar, da izumljajo poklice, v katerih ne jemljejo moškemu kruha in s katerimi morejo, če usoda tako nanese, služiti denar in si zagotoviti vsakdanji kruh. Povedati vam hočemo nekaj primerov, ki naj vas izpodbujajo in hrabrijo.

Prijatelji in znanci so dostikrat občudovali spretnost in znanje, ki ga je kazala gospodinja v vkuhanju sadja in zelenjave, ko so prihajali kot gostje v njen negovan dom. Potem ji je nenadoma umrl mož, in be-da je potrkala na njena vrata. Ta pogumna žena hodi zdaj od hiše do hiše in vkuhava sadje in zelenjavo za zimo ter pripravlja ženam v boljših položajih dragocene zaloge. Razen tega je napolnila svojo lastno shrambo s polnimi kozarci sijajnih prikuh in kompotov, ki jih pozimi prodaja restavracijam in hotelom v mestu.

Naj vam navedemo še drug primer. Starejša žena je moralna opustiti svoje gospodinjstvo.

WEAK AND SKINNY MEN, WOMEN AND CHILDREN

Saved by new Vitamins of Cod Liver Oil in tasteless tablets.

Pounds of firm healthy flesh instead of bare scraggy bones! New vigor, vim and energy instead of tired listlessness! Steady, quiet nerves! That is what thousands of people are getting through scientists' latest discovery—the Vitamins of Cod Liver Oil concentrated in little sugar coated tablets without any of its horrid fishy taste or smell. McCoy's Cod Liver Oil Tablets, they're called! "Cod Liver Oil in Tablets", and they simply work wonders. A little boy of 3, seriously sick, got well and gained 10½ lbs. in just one month. A girl of thirteen after the same disease, gained 3½ lbs. the first week and 2½ lbs. each week after. A young mother who could not eat or sleep after baby came got all her health back and gained 10 lbs. in less than a month.

You simply must try McCoy's at once. Remember if you don't gain at least 3 lbs. of firm healthy flesh in a month you get your money back. Demand and get McCoy's—the original and genuine Cod Liver Oil Tablets—approved by Good Housekeeping Institute. Refuse all substitutes—insist on the original McCoy's—there are none better.

4611 Harvard Ave., 6 sob., dvojna garaža; v dobri stanju. Pogoj: Takol \$1000, ostalo \$40 mesečno, vključni davke \$3950

3718 Washington Park Blvd., Newburgh Heights. Semi bungalow s 7 sobami. Garaža. Pogoj: Banična financa \$5000

14116 Edgewood Ave., južno od Corlett, od E. 140 St. Moderna hiša za eno družino, 6 sob., "

Ljubezen in dolžnost

SPISAL PAUL ACKER

Iz francosčine prevel J. Kotnik

Vsem se je zdela kot angelj rešitelj. S solzami v očeh so jo izpraševale, ji pripovedovale o lastnem življenju, odkar je zbolela. Kako silna je bila ta ljubezen, ki jo je obdajala, in kako sladka in mirna je bila v primeri z ono drugo ljubeznijo!

"Ne, ne," je rekla sama pri sebi, "nikoli vas ne zapustim, nikoli!" Žene, ki je niso razumele, so se začudeno spogledale.

Zdravnik je vstopil; njegov obraz je bil utrujen; pozdravil je gospodično Fani ter jo vprašal, kako ji je. Svojo nalogo je vršil to pot s posebno pozornostjo; zdela se ji je, da dela namenoma tako. Posvetovanje je trajalo dlje kot navadno; mislila je, da morda nalašč zavlačuje. Vendar pa se je dvorana počasi izpraznila. Tedaj je vstala gospodična Fani:

"Na svidenje, gospod doktor!"

Pretekli so bili trije dnevi, v katerih se je hudo borila s svojim srcem. Očitala pa si je, da mu ni ničesar povedala. Kaj je neki mogel zdravnik slutiti v tem molku? Ali ni morda bilo to v njegovih očeh priznanje duše, ki je pripravljena, da se vda? Čutila je, da pozneje ne bo imela več poguma, če mu takoj ne odvzame vsega upanja.

Videla ga je zopet v zavetišču, a tokrat je ostal zdravnik tudi še, ko so matere že odšle.

"Gospodična," je dejal, "odgovoriti mi morate."

Zajecelja je: "Odgovoriti, da odgovoriti..."

Preveč se je zanašala na svojo odločnost; moči so ji popolnoma odpovedale in omahnila je na stol.

"Gospodična," je povzel zdravnik, "med nama ne sme biti niti zvižaje niti laži. Ženska, kakršna ste vi, je posebej pomenljiva. Priznal sem vam zoper svojo voljo, da vas ljubim, in zahteval sem za vašo roko. Znano vam je, kako spoštljiva je moja ljubezen. Odgovoriti mi morate na vsak način."

"Kaj naj vam odgovorim? Pozabiva, kar se je zgodilo, in ostaniva, kar sva bila doslej; prijateljstva, sotrudička."

"Torej me ne ljubite?" je vprašal skoraj zapovedujoče.

Ni se upala varati ga, in zroč mu naravnost v obraz, je rekla: "Ljubim vas."

"Vi me ljubite," je vzklilnil

zdravnik, "vi me ljubite!" Ponovil je te besede, kot ne bi mogel verjeti, da je prav slišal. Sklonila je glavo in ponovila:

"Da, ljubim vas."

Zdravnikov glas je drhtel. — "Od kdaj?"

"Oh, kako naj to vem?" je dejala. "Ko sem ugotvila, da je gospa Lancelin občutila za vas neko posebno čustvo, se mi je zazdelo, da je moja brezskrbnost minila, da, zdi se mi... Ljubezen je vstopila v hišo... Nikdar poprej nisem mislila nanjo. Vidite torej, kako sem se začela zavedati, da je na svetu ljubezen. Potem... ne vem več... Slišala sem govoriti o vas gospo Lancelin, otroke in njihove otroke. Videla sem vas vsak dan in vsak dan mi je razodeval vse bolj in bolj, kdo ste vi... Ne vem več, kako, ne vem več. In v Saint-Cloudju sem mahoma spoznala, kaj je bilo v meni."

S sklenjenimi rokami jo je poslušal. Njen glas mu je napolnjeval srce z neskončno srečo. Bil je jasn in hkrati boječ, ker je bil poln sramežljivosti; bil je tudi nežen, a postal je hipoma močnejši, ko se je silila, da bi nadaljevala. Nekajkrat je gospodična Fani zaprla oči, ker je pri izpovedovanju svoje ljubezni čutila malone bolesto sladkost. Umolknila je in zadnji tresljaji tega glasu so še drhteli v duši mladega moža; a z molkom mu ni uničila sreče, s katero ga je bila obdala. Saj ga je ljubila, ljubezen pa je vsemogočna! Ven dar se ga je nehote polastila bojazen.

"Če me torej ljubite, ne branite se, da postanete moja žena! Da, da! Vaši starši so bogati, a jaz ne maram vaše dote. Imeti vas hočem takšno, kakršno sem vas spoznal, kakršno sem vas vzljubil, edino, pogumno in revno!"

Odločno mu je odvrnila: "Jaz ne morem postati vaša žena."

"In zakaj ne?" Ni mogel verjeti, da govori resno. Zato je upal, da ji bo kmalu prenal to blodno misel.

Pristopila je k njemu ter mu položila roko na ramo, rekoc:

"Poslušajte me! Ne morem in ne smem postati vaša žena; po-

dobna sem redovnica, ki je darovala svoje življenje Bogu: jaz sem ga pa darovala bednim, kar je isto. Zaobljubila sem se kot redovnice in nimam pravice, da prelomim to obljubo; ne morem je prelomiti."

To, kar je ona sedaj govorila, si je skoraj z istimi izrazi govoril nedavno on sam v sobi, kjer je smrt prežala na mladenko, toda v tem trenutku se svojih besed ni več spominjal.

"A kdo vam svetuje, da jo prelomite?" je vzklilnil. "Saj vas ne ugrabim vaši ustanovi, nasprotno, delovali boste tam kot doslej in kot poprej vam bom pomagal. Saj ne bova šla drugam! Najino delo, najine težnje in končno tudi najino življenje ostane isto."

Zalostno je zmajala z glavo: "Ne, ne... Ženska, ki se omoži, se mora posvetiti možu, svojemu ognjišču in svojim otrokom. Vi ne boste dovolili, da bi vaša žena ne bila nikoli doma, ampak bi bivala vedno izven hiše ter bi drugim razsipala svoje nežnosti in svojo požrtvovalnost. Ah, dobro sem vse premislila, mnogo sem se borila... moje ognjišče je ta delavnica v ulici de la Charonne; moji otroci, iztegnila je roko, "so vsi ti otroci!"

"Nikakor ne, nikakor ne," je vzklilnil s komaj zadrževano vzhičenostjo, kajti sedaj je čutil, kako odločen sklep se je dvigal pred njim. "Ne smete zahtevati, kar je nemogoče! Vaša ženska dolžnost je, da si stvarite družino!"

"Moja družina so vse družine tega okraja!"

"Nič vas ne bo oviralo, da nadaljujete svoje delo... Jaz vas bom celo izpodbujal in z menoj boste še močnejši!"

"Slabša bom, ker bo ljubezen močnejša. Spočetka bom morda vršila svoje delo z isto gorečnostjo in vi mi boste to dovolili..."

Toda prav kmalu boste začeli tožiti, da je domača hiša pusta. In ko pridejo otroci, najini otroci, bom morala pozabiti druge, ki pa me ne bodo nikoli pozabili.

Tedaj bom samo še oddaljena voditeljica, ki izroča podložnicam skrbi, katere si je bila sama naložila. Ne, ne, nisem izmed tistih, ki mislijo na možitev. Moje življenje ni moja last. Od dneva, ko sem se tukaj naselila, je last tistih, h katerim sem prišla... Srce se ne da deliti. Preden sem vas spoznala, sem ga darovala vsem svojim otročičkom in njihovim materam."

Z nepremagljivo silo so vplivale nanj njene besede kakor tudi veličina njene žrtve: prevzel jo je tak zanos, da bi jo vsi drugi razlogi ne pomirili in razsvetlili, ampak le še bolj razdražili in zaslepili. Hotela je vreči medse in njega nekaj nepravilnega. Razumel je vse to, razumel pa tudi, da je imela prav; in če je izbrala ponižni poklic neprestane požrtvovalnosti, je zdaj morala nadaljevati pot, na katero je krenila. Ni več skušal, da bi se še nadalje boril, bil je tudi preponosen za to; a skriti ni mogel solze, ki mu je proti volji zdrknila po licu. Ona pa jo je opazila.

"Ne smete jokati," je dejala rahlo, "bodite pogumni, kot sem jaz; ali ne čutite, da tudi moje srce krvavi?"

"Kaj bo z menoj?" je zamrmral.

"Bog mama bo pomagal," je dejala.

"Tedaj pa z Bogom!"

Krenil je proti vratom; ponudila mu je roko, ki jo je poljubila, nato pa je izginil. Ko je gospodična Fani ostala sama, se je zgrudila na mizo ter zaihtela z glavo v dlane.

XII.

Preteklo je mnogo, mnogo let. Doktor Florent je odpotoval zelo daleč, tja preko morja... V ulici de la Charonne pa lahko sreča staro gospodično z belimi lasmi, oblečeno v črno ter pozimi in paleti ogrnjeno z belo volneno ruto. Zda pa zdaj se nasmehlja otrokom, ki jo spremljajo, a srce ji je zalostno: to je gospodična Fani.

KONEC.

Zakladi na dnu morja

Priprave za dvig "Lusitanie"

Na Angleškem in v Zedinjenih državah zasledujejo z veliko napetostjo priprave, ki jih vršijo ta čas na potapljaškem parniku "Sterninu," da bi dvignili z orjaškim prekomornikom "Lusitanio" potopljene zaklade.

Uspehi italijanskega potapljaškega parnika "Artiglia" z dviganjem zakladov iz potopljene ladje "Egipt" so obrnili pozornost spekulantov na to pridobitno možnost. Seveda pa so pri "Lusitaniji" prilike posebno neugodne. Kakor znano so Nemci to ladjo potopili l. 1916. ob irski obali. Tam so morske struje zelo močne, vrhu tega so se na trup ladje v teku časa naselile školjke v takšni meri, da tvorijo njih lupine obenem z mineralnimi usedlinami že 1.20 m debelo plast, kakor so ugotovili v zadnjem času. To plast bo treba šele razstreliti in če po-

mislimo, da bodo morali potapljači svoje delo izvršiti v precejšnji globini, si lahko predstavljamo, da njih delo ne bo lahko.

Med tem časom so napravili seznam vseh dragocenosti, ki jih je Lusitania potegnila s seboj na dno morja. Že prej je bilo znano, da je bilo na krovu 150 milijonov dolarjev v zlatnikih in 50 mil. v zlatih palicah. Datje je prekomornik vozil s seboj za nekega holandskega draguljarja dve jekleni skrinji s toliko diamantov, da njihove vrednosti do zdaj še niso niti točno prečeni.

Na krovu pa je bilo tudi več ameriških milijonarjev, ki so imeli svoje zaklade shranjene v safih. Med njimi je bila na primer Američanka z diamantomga leta.

"Kališim," ki je tehtal 80 karatov in so ga smatrali za enega najčistejših in najlepših dragih kamnov.

"Lusitania" je bila last Cunnardove družbe in zato se je družba, ki je najela potapljaški parnik "Sternin," s to pogodila za razdelitev dobička — tako pričani so o tem, da bo to podjetje uspelo. Po tej pogodbi prejme "Sterninova" družba 75 odstotkov rešenih zakladov, Cunnardova družba pa 25 odstotkov. "Sterninova" smatrajo za najbolje opremljeni potapljaški parnik na svetu. Seveda pa je med pripravami letni čas že tako napredoval, da letos še ne bodo mogli na delo in se bo to zgodilo kvečjemu na pomlad prihodnjega leta.

ŠE JE ČAS

Trgovci in obrtniki, še imate čas, da si izberete lepe stenske koledarje, katere boste podarili za božične praznike vašim zvestim odjemalcem v znak hvaležnosti za naklonjenost. Mali dar v obliki koledarja ugodno vpliva na odjemalce, ki raje trgujejo pri trgovcih, ki se jih od časa do časa nekoliko spomnijo. Cene so zmerne.

ENAKOPRAVNOST

6231 St. Clair Ave.

HEnd. 5811

Help Kidneys

If poorly functioning Kidneys and Bladder make you suffer from Getting Up Nights, Nervousness, Rheumatic Pains, Stiffness, Burning, Smarting, Itching, or Acidity try the guaranteed Doctor's Prescription Cystex (Sax-tex). Must fix you up or money back. Only 10¢ at druggists.

Cystex

Manufactured by Baking Powder Specialists, who make nothing but B